

EDUCACIÓ INCLUSIVA

L'escola Jeroni de Moragas d'Ampans ja dona suport a 55 centres del territori

El col·legi té 150 professionals per respondre a l'augment de perfils amb necessitats intensives, traslladar recursos als instituts ordinaris per garantir la inclusió i oferir itineraris post-ESO orientats al món laboral

RUBEN COSTA
Manresa

A més de l'Educació Infantil, Primària i Secundària Obligatoria, l'Escola Jeroni de Moragas d'Ampans ofereix continuïtat formativa als joves amb necessitats educatives especials que, un cop acabada l'ESO, volen continuar preparant-se per a la vida adulta i laboral. Una de les vies que ofereix el centre són els Itineraris Formatius Específics (IFE), integrats dins de la formació professional i orientats a treballar tant les competències personals i socials com les professionals.

Aquesta necessitat de donar continuïtat als itineraris educatius s'emmarca, però, en un sistema que ha anat canviant durant els darrers anys. Alba Cortina, és directora dels serveis educatius d'Ampans, membre del Consell d'Educació de Catalunya i, codirectora d'un postgrau sobre discapacitat intel·lectual i trastorns de la conducta a la UVic-UCC, juntament amb Althaia. Explica que el perfil de l'alumnat que arriba als centres d'educació especial ha evolucionat de manera significativa. «Hi ha hagut un increment exponencial d'alumnes que necessiten suports intensius i especialitzats», assenyala. Una realitat que també es reflecteix en el mateix centre, que ha ampliat les seves unitats educatives davant del creixement demogràfic al territori català i actualment compta amb uns 150 professionals docents.

Aquesta evolució també està relacionada amb l'augment dels diagnòstics i amb l'arribada de perfils més diversos als centres. Hi ha alumnes que requereixen «suports molt intensos i especialitzats» que no sempre poden ser assumits amb els recursos disponibles als centres ordinaris, segons Cortina.

Reforçar els recursos

El plantejament inicial de l'escola inclusiva era, segons Cortina, «un marc de pensament bo, ben pensat», però el seu desplegament no va anar acompanyat de tots els recursos i mecanismes necessaris per aplicar-lo. En aquest context

Una classe de l'Escola Jeroni de Moragas d'Ampans durant una activitat, amb el Sergi, un alumne amb autisme de grau 3, juntament amb altres alumnes amb necessitats educatives especials

Irene Merchante. Mare d'un nen amb autisme de grau 3

«Si ell pot adaptar-se, jo també puc. Per mi, ell és el meu mestre»

El pas de l'escola ordinària a una especial, com l'escola Jeroni de Moragas, pot ser un pas endavant per una família que conviu amb algú que necessita una educació especial. El cas d'Irene Merchante, la mare d'un nen de vuit anys amb autisme, explica com ha sigut aquest procés. El seu fill, Sergi, té autisme de grau 3, no parla i es comunica a través de gestos, pictogrames i altres formes de comunicació. Després d'uns primers anys en un centre ordinari, la família va considerar que l'escola especial podia oferir-li més recursos i un entorn més adaptat a les seves necessitats.

La transició es va fer de manera progressiva, amb coordinació entre els professionals que ja treballaven amb el Sergi i el nou centre. Els primers dies van servir perquè el nen s'acostumés als nous espais, les rutines i les persones, fins que va acabar incorporant-se a la jornada completa amb normalitat. «Va ser més fàcil del que ens pensàvem», explica la seva mare, que assegura que veure'l content i

avançant va confirmar que la decisió havia estat encertada. L'experiència, però, també ha transformat la manera com ella mateixa entén l'autisme i la relació amb el seu fill. «Ell és el meu mestre», resumeix. La mare explica que el Sergi li ha ensenyat a adaptar-se a situacions que inicialment no sabia com afrontar i a entendre que no sempre cal esperar que sigui ell qui s'adapti al seu entorn. «Si ell pot adaptar-se, jo també puc», és una de les idees que ha anat interioritzant durant aquest procés. A parer seu, no es tracta només que els alumnes amb necessitats educatives especials comparteixin espais amb la resta, sinó que l'entorn també tingui els coneixements i les eines necessàries per entendre'ls.

Considera que un coneixement més elevat sobre l'autisme entre les famílies i els alumnes ajudaria a evitar mirades de desconèixement i a fer més natural la convivència amb diferents maneres de comunicar-se i relacionar-se. Una manera de convertir el mateix recorregut en una eina per a altres famílies que, com ella, també han hagut d'aprendre sobre la marxa. ■

han anat prenent força els Centres d'Educació Especial Proveïdors de Serveis i Recursos (CEEP-SIR), que permeten traslladar el coneixement i l'experiència dels centres d'educació especial als centres ordinaris.

En el cas d'Ampans, aquest paper es concreta actualment en el suport de les 55 escoles de la Catalunya Central. Els professionals del centre intervenen a petició dels equips d'assessorament del Departament d'Educació i treballen conjuntament amb els centres ordinaris per donar resposta a alumnes que necessiten un suport més específic. «Ens posem a treballar amb els centres i coordinem les diferents etapes educatives», explica Cortina. L'objectiu no és només intervenir en casos concrets, sinó també aportar recursos i coneixement per ajudar els centres a adaptar metodologies i formes d'atenció a l'alumnat.

El benestar de les famílies

Aquesta mirada sobre les capacitats de cada alumne també forma part del missatge que Ampans trasllada a les famílies quan organitza jornades de portes obertes per donar a conèixer el centre i la seva manera de treballar. «No mirem el que no pot fer, mirarem el que pot fer i reforçarem allò que és capaç de fer», informa la directora. Una manera de plantejar l'educació que posa el focus en les capacitats individuals i en les eines necessàries per desenvolupar-les.

El benestar és un altre dels aspectes que les famílies valoren quan arriben al centre. Segons explica Cortina, moltes transmeten al cap de pocs dies que els seus fills estan «molt més tranquils» i que també han notat un canvi a casa. El fet de compartir espai amb altres joves amb edats i necessitats similars facilita les relacions entre iguals i pot reduir alguns dels desajustos que apareixen en entorns ordinaris, on les diferències de ritmes i necessitats poden generar malestar. Poden trobar un entorn on els joves se sentin compresos i puguin relacionar-se amb iguals es converteix també en una part important durant el seu procés educatiu. ■

Pr: Diaria
Tirada: 3.881
Dif: 3.265

R.C.

El professor Marc Puigmartí al menjador de l'escola

MARC PUIGMARTÍ

Professor de l'escola Jeroni de Moragas

És tècnic i docent de l'IFE (Itinerari Formatiu Específic)

«Cada promoció té una inserció laboral»

RUBEN COSTA
Manresa

— Per què és important que existeixi un itinerari de quatre anys com l'IFE?

— Hi ha un buit important després de l'etapa obligatòria. Hi havia joves que podien acabar l'ESO, però que després no tenien una continuïtat formativa adequada a les seves necessitats. Abans hi havia opcions més curtes, com els PFI o alguns itineraris orientats directament al món laboral. L'IFE permet que el jove continuï formant-se durant quatre anys, que el centre el pugui conèixer molt bé i que es pugui fer un treball conjunt amb la família i amb l'alumne.

— I com s'accedeix a l'IFE?

— Hi ha un treball amb els instituts i amb els equips d'orientació, que detecten persones que necessiten aquest tipus de suport. També fem jornades de portes obertes perquè les famílies coneixin el centre, el projecte, com treballem i quina metodologia utilitzem.

— Què treballen els alumnes durant els quatre cursos de l'IFE?

— Treballem competències personals, socials i professionals que els ajudin a arribar a la vida adulta i a poder entrar al món laboral. El fet que l'itinerari duri quatre anys és molt important. Els alumnes passen tota l'adolescència aquí i en quatre anys pots treballar moltes coses. Els acabes coneixent molt i els pots acompanyar durant molt de temps. D'una banda, es treballa aquesta

transició cap a la vida adulta i, de l'altra, es treballen matèries més específiques i tècniques relacionades amb l'ofici.

— I què passa durant l'últim curs?

— A l'últim curs hi ha una part molt important: els alumnes fan unes 350 hores de pràctiques en una empresa ordinària. D'aquesta manera, quan arriben a l'últim any, poden tenir una primera experiència laboral en un entorn que ja no és tan protegit com el de l'aula.

— Quin és l'objectiu d'aquest acompanyament?

— Que el jove no es desvinculi de cop de l'entitat. Tenim casos d'alumnes que fa dos o tres anys que treballen i que continuen vinculats a AMPANS. Si a l'empresa hi ha algun canvi o necessiten algun suport, saben que tenen aquest acompanyament. L'objectiu és que tot l'itinerari tingui una continuïtat: primer l'etapa educativa, després les pràctiques i, finalment, la incorporació al món laboral, mantenint els suports que necessita cada persona.

— En cada promoció s'aconsegueix inserció laboral?

— En cada promoció tenim inserció laboral d'almenys un parell d'alumnes. Com a mínim, acostumem a aconseguir que dos alumnes puguin tenir una inserció laboral. La resta poden continuar vinculats a altres recursos, entrar en formacions o seguir amb altres itineraris, però continuem treballant perquè puguin desenvolupar-se i avançar cap a la vida laboral. ■

SANDRA MARTÍNEZ

Mare de la Cristina

La seva filla està estudiant l'IFE

«Aquí ha trobat l'impuls que li faltava»

R.C.
Manresa

— Com van viure el moment de buscar continuïtat formativa després de l'ESO?

— Jo treballava en sanitat i ja sabia que existia aquest recurs. Sempre n'havíem sentit parlar molt bé. Vam decidir portar-la aquí perquè ella té molt potencial i pensàvem que aquí li faltava un petit impuls. I aquí hem trobat aquest impuls perquè pugui desenvolupar-se en la vida diària i tenir un futur professional.

— Què va fer que decidissin fer el canvi de l'institut a l'escola Jeroni de Moragas?

— A l'institut hi havia molta gent i a ella això li costava molt. Era una etapa amb molta canalla i a ella la bloquejava. Aquí, en canvi, el grup és molt més reduït i està pensat per a les seves necessitats. Ella està molt més tranquil·la i contenta. Hi ha coses que a l'escola ordinària no li podien donar i aquí sí que les té.

— I com ha viscut Cristina aquest canvi?

— Ella és feliç aquí, li encanta. Està molt bé amb els professors i amb els companys. Si no sap alguna cosa o necessita alguna cosa, pot avisar i se sent protegida. Quan va venir per primera vegada, jo estava molt preocupada perquè pensava que potser no sabia fer moltes coses. I ara es mou i fa coses que jo no m'havia imaginat mai que podria fer. Ha fet un canvi molt gran. Re-

cordo que el primer dia que vam venir a una reunió, la directora va dir una frase que em va agradar molt: «No mireu el que no pot fer, mireu el que pot fer i reforçarem allò que és capaç de fer».

— Quines opcions té un alumne amb necessitats educatives especials quan acaba l'ESO?

— Abans de conèixer aquest recurs, jo tampoc tenia gaire clar quines opcions hi havia. Si no tens la titulació de l'ESO, entrar en un cicle de formació professional és complicat i una de les opcions és fer un PFI, però només dura un any. Per a nosaltres això era un problema. També hi ha alumnes que han pogut mantenir-se a l'ESO i obtenir el certificat, però després encara tenen dificultats per continuar una formació ordinària. Hi havia aquest buit.

— Per tant, què significa per a Cristina accedir a l'IFE?

— Ha estat molt important perquè hi ha alumnes que han pogut continuar formant-se i, alhora, treballar aspectes que necessita per al seu futur. Aquí li donen recursos que a l'escola ordinària no tenia. A mi no m'importen les etiquetes. Si és una cosa que ella necessita i que permet potenciar tot el que té i tot el que pot fer, per mi és el que importa. Aquí està molt més tranquil·la i pot desenvolupar-se. També em dona molta tranquil·litat saber que l'IFE dura quatre anys i que després no queda despenjada. Formar part d'AMPANS significa que, quan acabi l'etapa educativa, podrà continuar i, això ens deixa molt satisfets. ■

R.C.

Cristina està cursant 3er d'IFE

CRISTINA MARTÍNEZ

Una alumna que està al 3er curs d'IFE al Jeroni

«Estic molt bé, perquè em sento més tranquil·la i tinc amics»

R.C.
Manresa

— Què estàs estudiant i què és el que més t'agrada?

— Estudio Atenció al client i vendes. M'agrada treballar de cara al públic i atendre les persones. També m'agrada tot el que té relació amb els animals.

— Quina diferència has trobat entre l'institut i l'IFE?

— A l'institut hi havia molta gent i això a mi em costava molt. Aquí som un grup més reduït i em sento més tranquil·la. Aquí estic bé perquè estem més junts i ens coneixem més. També estic molt bé amb els professors. Si no sé alguna cosa o em fa falta alguna cosa, els puc avisar.

— Com has viscut el canvi d'una escola ordinària a l'IFE?

— Al principi estava nerviosa perquè era una altra etapa i no sabia com seria. Però aquí estic molt bé. Em sento més tranquil·la i tinc més confiança.

— Abans de començar l'IFE, et preocupava què passaria després de l'ESO?

— Sí, perquè no sabia què passaria després. Era una cosa que no coneixia i em feia una mica de por. Estava nerviosa.

— Com t'ajuden els professors a preparar-te per al futur? Què t'agradaria fer?

— M'agrada treballar amb animals, sobretot amb cavalls. Fa un any vaig fer coses relacionades amb els cavalls en una hípica. ■

R.C.

La mare de Cristina, Sandra Martínez